

ՍԻԱՄԱԿԱՆ ՔՆՆՈՒԹՅՈՒՆ

2018

ՀԱՅՈՑ ՊԱՏՄՈՒԹՅՈՒՆ

ԹԵՍ 5

Խմբի համարը

Նստարանի համարը

Հարգելի՝ դիմորդ

Խորհուրդ ենք տալիս առաջադրանքները կատարել ըստ հերթականության: Ուշադիր կարդացե՛ք յուրաքանչյուր առաջադրանք և պատասխանների առաջարկվող տարրերակները: Եթե Ձեզ չի հաջողվում որևէ առաջադրանքի անմիջապես պատասխանել, ժամանակը խնայելու նպատակով կարող եք այն բաց թողնել և դրան անդրադառնալ ավելի ուշ:

Ձեր առջև դրված թեստ-գրքույթի էջերի դատարկ մասերը ազատորեն կարող եք օգտագործել սևագրության համար: **Թեստ-գրքույթը չի սուսանում: Սուսանում է միայն պատասխանների ճնարությը:**

Առաջադրանքները կատարելուց հետո չմոռանաք պատասխանները ուշադիր և խնամքով նշել պատասխանների ճնարությունը: Պատասխանների ճնարդի ճիշտ լրացումից է կախված Ձեր քննական միավորը:

Մաղթում ենք հաջողություն:

Ա մակարդակ

1 Ե՞րբ է գահակալել Տրդատ II -ը.

- 1) 185–198 թթ.
- 2) 216–252 թթ.
- 3) 252–260 թթ.
- 4) 198–215 թթ.

2 Ե՞րբ է գահակալել Խոսրով III Կոտակը.

- 1) 339–350 թթ.
- 2) 298–330 թթ.
- 3) 320–328 թթ.
- 4) 330–338 թթ.

3 Ե՞րբ է հիմնադրվել Լազարյան Ճեմարանը.

- 1) 1815 թ.
- 2) 1824 թ.
- 3) 1837 թ.
- 4) 1810 թ.

4 Ո՞ր ժամանակահատվածում է ՀՅԴ-ն ՀԺԿ-ի հետ կազմել կոալիցիոն կառավարություն.

- 1) 1919 թ. մայիս – 1919 թ. Դեկտեմբեր
- 2) 1918 թ. նոյեմբեր – 1919 թ. հունիս
- 3) 1919 թ. հունիս – 1920 թ. հունիս
- 4) 1919 թ. նոյեմբեր – 1920 թ. մայիս

5 Ե՞րբ են հայ-պոնտական զորքերը գրավել Կապարովկիան.

- 1) Ք. ա. 91 թ.
- 2) Ք. ա. 95 թ.
- 3) Ք. ա. 93 թ.
- 4) Ք. ա. 87 թ.

6 Ե՞րբ է տեղի ունեցել Ակոռիի ճակատամարտը.

- 1) 484 թ.
- 2) 482 թ.
- 3) 481 թ.
- 4) 483 թ.

7

Ե՞րբ է Եսայի Հասան–Զալալյանը դարձել Գանձասարի կաթողիկոս.

- 1) 1700 թ.
- 2) 1711 թ.
- 3) 1705 թ.
- 4) 1701 թ.

8

Ե՞րբ են հայկական ուժերը աղքաքանցիներին Աղդամի մոտ պարտության մատնել.

- 1) 1994 թ. փետրվարի 18-ին
- 2) 1993 թ. ապրիլի 23-ին
- 3) 1993 թ. հոկտեմբերի 24-ին
- 4) 1993 թ. հուլիսի 23-ին

9

Հայ հայկական ավանդության՝ ո՞ւմ անունից են առաջացել «արմեն» և «Արմենիա» անվանումները.

- 1) Արամայիսի
- 2) Արամի
- 3) Արամանյակի
- 4) Արմենոսի

10

Բյուզանդիայի նվաճողական քաղաքականության պայմաններում Հարավային Հայաստանում իր անկախությունը պահպանել էր՝

- 1) Սասունը
- 2) Ապահունիքը
- 3) Կորդուքը
- 4) Տարոննը

11

Ո՞վ է Բեռլինի կոնգրեսի նախօրյակին Լոնդոնում գլխավորել հայասիրական շրջանների աշխատանքները.

- 1) Ջեյմս Բրայսը
- 2) Առնոլդ Թոյնբին
- 3) Դիզրայելին
- 4) Լոյդ Չորջը

12

Առաջին աշխարհամարտում պարտված Թուրքիայի հետ խաղաղության պայմանագիրը ստորագրվեց՝

- 1) Սան Ուեմոյում
- 2) Մուղրոսում
- 3) Սևրում
- 4) Վերսալում

13 Ո՞ր ամբոցն է հիմնադրվել Ք. ա. 782 թ.

- 1) Արգիշտիխնիլի
- 2) Թեյշեբախնի
- 3) Էրեբունի
- 4) Մենուախնիլի

14 Ո՞ր քերդաքաղաքն էր իր նստավայրը դարձրել Աշոտ Մսակերը.

- 1) Բազարան
- 2) Բազավան
- 3) Նկան
- 4) Արտազերս

15 Ո՞վ է հայ օպերային արվեստի հիմնադիրը.

- 1) Ա. Տիգրանյանը
- 2) Գ. Սինանյանը
- 3) Մ. Եկմալյանը
- 4) Տ. Չուխաճյանը

16 Ո՞ւմ նախաձեռնությամբ է Փարիզում հրավիրվել Հայոց ազգային համագումարը.

- 1) Պողոս Նուբարի
- 2) Դրոյի
- 3) Մեպուհի
- 4) Անդրանիկի

17 Տիգրան Մեծը հոռոմեացի ո՞ր զորավարի ուղարկած դեսպանին է տվել հետևյալ պատասխանը.

«Ես Միհրդատին չեմ հանձնի, իսկ եթե հոռոմեացիները պատերազմ սկսեն, ապա... հակահարված կտամ նրանց»:

- 1) Սուլլայի
- 2) Լուկուլլոսի
- 3) Պոմպեոսի
- 4) Կրասոսի

18 Ո՞վ է թևավոր դարձած այս խոսքերի հեղինակը.

«Մասհ ոչ իմացեալ մահ է, մահ իմացեալ՝ անմահութիւն»:

- 1) Կորյուն
- 2) Փարպեցի
- 3) Եղիշե
- 4) Խորենացի

19

1912 թ. հոկտեմբերին Թիֆլիսում ստեղծված մարմինը կոչվում էր՝

- 1) Արևմտահայ ազգային խորհուրդ
- 2) պատգամավորական Կենտրոնական ժողով
- 3) Ժողովրդական կոմիսարների խորհուրդ
- 4) Հայոց ազգային կենտրոնական բյուրո

20

Ինչպես էր կոչվում Հայաստանի առաջին հանրապետության բարձրագույն օրենսդիր մարմինը.

- 1) նախարարների խորհուրդ
- 2) սահմանադիր ժողով
- 3) Հայաստանի խորհուրդ
- 4) Ազգային խորհուրդ

21

Գավգամելայի ճակատամարտի արդյունքում՝

- 1) Մակեդոնացին նվաճեց Հայաստանը
- 2) Վերականգնվեց Հայաստանի անկախությունը
- 3) Հայաստանն ընկավ Աքեմենյան տիրապետության տակ
- 4) Դարեկ ԻՊ-ը գերեվարվեց և Մակեդոնացու հրամանով մահապատժի ենթարկվեց

22

Ի՞նչ հետևանք ունեցավ Կիլիկյան Հայաստանում ունիթորների և հակառանիթորների պայքարը.

- 1) Խախտեց Կիլիկիայի հասարակության միասնությունը և թուլացրեց երկիրը:
- 2) Նախադրյալներ ստեղծեց առաջադիմական ուժերի հաղթանակի համար:
- 3) Ամրապնդեց թագավորական իշխանությունը:
- 4) Ամրապնդեց երկրում հոգևորականության դիրքերը:

23

Իրադարձությունները դասավորել ժամանակագրական հաջորդականությամբ.

- ա. Հայկական կորպուսի կազմավորման սկիզբը
- բ. Անդրկովկասյան կոմիսարիատի կազմավորումը
- գ. Անդրկովկասի Ժողովրդավարական Դաշնային Հանրապետության ստեղծումը
- դ. Առանձին հայկական կորպուսի ստեղծումը
- ե. Անդրկովկասյան հատուկ կոմիտեի կազմավորումը

- 1) գ, դ, ա, բ, ե
- 2) ե, բ, դ, ա, գ
- 3) բ, դ, ա, ե, գ
- 4) ե, բ, ա, դ, գ

24

Թվարկված քաղաքական կուրսերը դասավորել ըստ դրանց գործադրման սկզբի ժամանակագրական հաջորդականության.

- ա. գյուղատնտեսության կոլեկտիվացում
բ. վերակառուցում
գ. արդյունաբերացում
դ. ռազմական կոմունիզմ

- 1) գ, ա, բ, դ
2) դ, ա, գ, բ
3) դ, բ, ա, գ
4) դ, գ, ա, բ

25

Կատարել համապատասխանեցում.

Քաղաք

- 1) Մծուրք
2) Վաղարշապատ
3) Բագարան
4) Տիգրանակերտ

- 1) 1-գ, 2-ա, 3-դ, 4-բ
2) 1-գ, 2-ե, 3-դ, 4-բ
3) 1-ա, 2-ե, 3-դ, 4-բ
4) 1-գ, 2-ե, 3-բ, 4-ա

Հիմնադիր արքա

- ա. Վաղարշ II
բ. Տիգրան II
գ. Սանատրուկ
դ. Երվանդ IV
ե. Վաղարշ I

26

Պատմական գործիչների անունները համապատասխանեցնել նրանց գրադարած պաշտոններին.

- 1) Պաղտին
2) Ատան
3) Կոստանդին Հեթումյան
4) Ապլղարիպ Արծրունի
5) Պողոս Սսեցի

- ա. գունդստաբլ
բ. կաթողիկոս
գ. ստրատեգոս
դ. մարաջախտ
ե. պայլ
զ. կյուրապաղատ

- 1) 1-բ, 2-գ, 3-դ, 4-ա, 5-գ
2) 1-ե, 2-դ, 3-գ, 4-գ, 5-ա
3) 1-դ, 2-ե, 3-ա, 4-գ, 5-բ
4) 1-գ, 2-գ, 3-բ, 4-դ, 5-ե

27 Խորհրդային ո՞ր հանրապետությունների ներկայացուցիչները ստորագրեցին ԽՍՀՄ-ի կազմավորման մասին փաստաթղթերը.

- 1) Ռուսաստանի, Ուկրաինայի, Բելառուսի, Անդրդաշնության
- 2) Ռուսաստանի, Բելառուսի, Վրաստանի, Մոլդովայի
- 3) Ռուսաստանի, Ուկրաինայի, Բելառուսի, Վրաստանի
- 4) Ռուսաստանի, Ուկրաինայի, Հայաստանի, Վրաստանի

28 Ե՞րբ է Մկրտիչ Խրիմյանը դարձել Կ. Պոլսի հայոց պատրիարք.

- 1) 1869 թ.
- 2) 1867 թ.
- 3) 1865 թ.
- 4) 1872 թ.

29 Ե՞րբ է ցուցադրվել հայկական կինեմատոգրաֆի առաջնեկ «Նամուսը».

- 1) 1935 թ.
- 2) 1925 թ.
- 3) 1928 թ.
- 4) 1931 թ

30 Քանի՞ նահանգ ուներ Մեծ Հայքն ըստ «Աշխարհացույցի».

- 1) 37
- 2) 15
- 3) 20
- 4) 5

31 Ո՞վ է հայ առաջին տպագրիչը.

- 1) Հովհաննես Քարմատանենցը
- 2) Արգար դպիր Թոխաթեցին
- 3) Խաչատուր Կեսարացին
- 4) Հակոբ Մեղապարտը

32 Հայ բանաստեղծներից ո՞վ է այսպես բնութագրել Զեյթունի ապստամբությունը.

«Հայկական քաջարստության փառակղոր ապացույց»:

- 1) Ռ. Պատկանյան
- 2) Մ. Նալբանդյան
- 3) Ս. Շահազիզ
- 4) Մ. Պեշիկթաշյան

33

Ո՞ր քաղաքի անունն է բաց թողնված մեջբերման մեջ.

«Գալստյանի անունը մենք կմտցնենք հերոսների՝ ..... պաշտպանների անջնջելի ցուցակում և կհիշենք նրան ընդմիշտ»:

- 1) Լենինգրադ
- 2) Մոսկվա
- 3) Սևաստոպոլ
- 4) Ստալինգրադ

34

Ո՞վ էր Տիրք հայկական դիցարանում.

- 1) արևի աստվածը
- 2) հյուրընկալության աստվածը
- 3) դպրության աստվածը
- 4) ռազմի աստվածը

35

Գտնել ճիշտ պատասխանը.

«Նեմեսիս» ծրագիրը հայերի կողմից իրականացվեց, որովհետև՝

- 1) 1919 թ. հունվարին հիմնված ռազմական ատյանները չեն ցանկանում ապացույցներ հավաքել:
- 2) դաշնակից տերությունները չեն ձանաչում երիտթուրք կառավարության ղեկավարների մեղավորությունը ցեղասպանության մեջ:
- 3) թուրքական դատարանը արդարացրեց երիտթուրք պարագլուխներին:
- 4) երիտթուրք հանցագործների թուրքիայից դուրս գտնվելու պատճառով հնարավոր չեղավ իրականացնել նրանց վերաբերյալ թուրքական դատարանի կայացրած վճիռները:

36

Իրադարձությունները դասավորել ժամանակագրական հաջորդականությամբ.

- ա. Սարդուրի III-ի հիշատակումն ասորեստանյան արձանագրություններում
բ. Հայասա երկրի առաջին հիշատակումը խեթական սեպագիր
արձանագրություններում
գ. Տուշպա մայրաքաղաքի հիմնադրումը
դ. «Նախրի» երկրանվան առաջին հիշատակումը

- 1) դ, բ, ա, գ
- 2) բ, դ, գ, ա
- 3) գ, դ, ա, բ
- 4) բ, գ, դ, ա

37

Իրադարձությունները դասավորել ժամանակագրական հաջորդականությամբ.

- ա. Քթիշ ամրոցի հերոսական դիմադրությունն արաբներին
բ. Բազարատ Բազրատունու և Աշոտ Արծրունու զիլավորությամբ արաբների վտարումը Տարոնից
գ. Հովհանն Խութեցու և Աշոտ ու Դավիթ Բազրատունիների գերեվարությունը
դ. պարտված Բուղայի հեռանալը Հայաստանից
է. Բուղայի զիլավորած արաբական զորաբանակի ներխուժումը Հայաստան
զ. Բուղայի պարտությունը Գուրգեն Արծրունուց և փախուստը Վասպուրականից
- 1) բ, է, զ, զ, ա, դ
2) բ, է, զ, դ, ա, զ
3) է, բ, զ, դ, ա, զ
4) է, բ, զ, զ, դ, ա

38

Ազատագրական խմբակի կամ կազմակերպության անունը համապատասխան խանեցնել դրա հետ առնչվող գործչին.

- 1) «Հայրենասերների միություն»
2) «Բարենպատակ ընկերություն»
3) «Պաշտպան հայրենյաց»
4) «Միություն ի փրկություն»
ա. Կարապետ Նշկյան
բ. Հակոբ Կալոյան
զ. Արսեն Կրիտյան
դ. Կոստանդին Կամսարական
է. Ներսես Աբելյան
- 1) 1-է, 2-ա, 3-դ, 4-բ
2) 1-բ, 2-դ, 3-ա, 4-զ
3) 1-է, 2-զ, 3-ա, 4-բ
4) 1-դ, 2-բ, 3-ա, 4-է

39

Ի՞նչ անուններ էր կրում 867 թ. Բյուզանդիայում գահ բարձրացած արքայատոհիմը.

- 1) Բազրատունյաց
2) Մակեդոնական
3) Արշակունյաց
4) Հայկյան
5) Հայկական

40

1930-ական թթ. ի՞նչ պատճառներով ընդհատվեցին Սփյուռքի հետ առանց այն կ սահմանափակ հարաբերությունները.

- 1) Հայաստանում քաղաքական կուսակցությունների լուծարման
2) Հայկական համաշխարհային կոնֆրեսի հետ հարաբերությունների վատթարացման
3) Հայաստանում ՀՕԿ-ի ու ՀԲՀՄ-ի գործունեության արգելման
4) Խորհրդային Հայաստանում Հայկական ազգային կոմիտեի գործունեության արգելման
5) խորհրդային երկրում ծավալված բռնաձնշումների

41

Տրված պնդումներից որո՞նք են սխալ.

- 1) 1892 թ. Երևանում տեղի է ունեցել ՀՅԴ առաջին համագումարը:
- 2) Նորաստեղծ «Հայ հեղափոխականների դաշնակցություն» կուսակցության կորիգը Քրիստովոր Միքայելյանի գլխավորած «Դրոշակ» խմբավորումն է եղել:
- 3) 1891 թ. սկզբին կնքված համաձայնագրով Արմենական կուսակցությունը միացել է ՀՅԴ-ին:
- 4) 1894 թ. «Դրոշակում» տպագրվել է ՀՅԴ ծրագիրը:
- 5) «Դրոշակ» թուուցիկ թերթի անդրանիկ համարում հրապարակած հոչակագրով դաշնակցությունն Արևմտյան Հայաստանի քաղաքական և տնտեսական ազատագրությունն ազդարարել է իր գլխավոր խնդիրը:

42

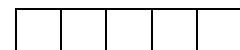
Գտնել այն իրադարձությունը, որը խախտում է ստորև տրված շարքի ժամանակագրական հաջորդականությունը.

- 1) Պարթևստանում Վաղարշ I Արշակունու զահ բարձրանալը
- 2) Հռանդեայի (Եռանդ) ճակատամարտում հռոմեացիների պարտությունը
- 3) Արեգ-Միհրի տաճարի կառուցումը Գառնիում
- 4) Հայ հայրենասերների դիմադրությունը Կորրուլոնի գործերին Տարոն գավառում
- 5) հայոց Բակուր Արշակունուն զահընկեց անելը և Հռոմ տանելը
- 6) հույն մատենագիր Հիպառոլիտիսի «Ժամանակագրության» գրվելը

43

Իրադարձությունները դասավորել ժամանակագրական հաջորդականությամբ.

- 1) Հռուստինիանոս I-ի զահակալության սկիզբը
- 2) Վարդան Կրտսերի գլխավորած ապստամբության սկիզբը
- 3) Պարսկաստանի և Բյուզանդիայի միջև «հավիտենական» հաշտության կնքումը
- 4) հայ ապստամբների դիմումը պարսից Խոսրով Անուշիրվան արքային և նրա կողմից Բյուզանդիային պատերազմ հայտարարելը
- 5) Դվինի երկրորդ եկեղեցական ժողովի գումարումը

44

Կատարել համապատասխանեցում.

- ա. Գրիգոր Եղիազարյան
- բ. Նիկողայոս Բունիաթյան
- գ. Հրաչյա Աճառյան
- դ. Աշոտ Հովհաննիսյան
- է. Շարա Տալյան

- 1) Ճարտարապետ
- 2) դերասան
- 3) պատմաբան
- 4) լեզվաբան
- 5) կոմպոզիտոր
- 6) երգիչ

ա	
բ	
գ	
դ	
է	

45

Տրված 6 պնդումներից յուրաքանչյուրի համար ընտրել՝ ճիշտ է, Սխալ է, Չգիտեմ պատասխաններից որևէ մեկը:

- 1) Տիգրան Երվանդյանը վճռական պայքարում սպանել է Մարաստանի արքա Աժդահակին:
- 2) Հայկազունների վերականգնված իշխանությունը Հայկական լեռնաշխարհի հարավ-արևելքում էր և համապատասխանում է սեպագիր աղբյուրներում հիշատակվող Արմե-Շուբրիա պետական կազմավորմանը:
- 3) Հայկազունների տոհմի իշխանությունը Սկայորդու զլիավորությամբ վերականգնվել է. ♀. ա. VII դ. Վերջին:
- 4) Պարույր նահապետը Ասորեստանի մայրաքաղաք Նինվեն գրավելուց հետո թագաղրվեց Մարաստանի արքայի կողմից և ճանաչվեց Հայաստանի թագավոր:
- 5) Երվանդ Սակավակյացի օրոք Հայոց թագավորության սահմանները հյուսիս-արևմուտքում հասնում էին Սև ծով, հյուսիս-արևելքում՝ Կուր գետ, արևելքում՝ Մեղիս, հարավում՝ Հյուսիսային Միջագետք:
- 6) Տիգրան Երվանդյանի դաշնակիցը մարերի դեմ պայքարում պարսից արքա Կյուրոս II Մեծն էր:

Բ մակարդակ

46

Տերմինները համապատասխանեցնել իրենց բովանդակությանը.

- 1) գահնամակ
- 2) ոստանիկ այրուձի
- 3) հայրենիք
- 4) աշխարհազոր
- 5) պարզևականք
- 6) ռոճիկ

- ա. պատերազմի ժամանակ քաղաքացիներից ու զյուղացիներից հավաքագրված զորք
բ. ժառանգաբար հորից որդուն անցնող մասնավոր հողեր
գ. դրամական և բնամթերք նպաստ
դ. արքունիքին կից հատուկ հեծյալ ջոկատներից կազմված զորամաս
ե. պայմանական հողատիրություն
զ. երկրի միացյալ ռազմական ուժերը
է. փաստաթուղթ, որը սահմանում էր հայ նախարարների կարգը՝ ըստ
զբաղեցրած պաշտոնական դիրքի, հզորության և զորաքանակի
- 1) 1–զ, 2–է, 3–դ, 4–զ, 5–ա, 6–բ
  - 2) 1–դ, 2–զ, 3–ա, 4–է, 5–բ, 6–զ
  - 3) 1–դ, 2–ա, 3–զ, 4–բ, 5–զ, 6–է
  - 4) 1–է, 2–դ, 3–բ, 4–ա, 5–է, 6–զ

47

Գտնել տերմինների կամ հասկացությունների սխալ բացատրությունները.

- ա. Արևմտահայության կյանքը կազմակերպող օրենսդիր մարմինը, ըստ Ազգային
սահմանադրության, կոչվում էր Ազգային ժողով:
- բ. Օսմանյան կայսրությունում գտնվող Երուսաղեմի սուրբ վայրերին տիրելու
համար տարբեր եկեղեցիների միջն ծագած վեճը հայտնի է «Արևելյան հարց»
անունով:
- գ. Շուսաստանում 1844 թ. ստեղծված վարչական մեծ միավորը կոչվում էր
Կովկասի փոխարքայություն:
- դ. 1877–1878 թթ. ռուս–թուրքական պատերազմի արդյունքում միջազգային
հարաբերությունների կիրակետում հայտնված հիմնախնդիրը հայտնի է
Հայկական հարց անունով:
- ե. Հովսեփ Արդությանի ղեկավարած մարմինը կոչվում էր Կ. Պոլսի Ազգային
բյուրոյի գործադիր կոմիտե:
- զ. Կովկասյան ճակատում գեներալ Միխայիլ Լոռիս–Մելիքովի գլխավորությամբ
կռվող ռուսական զորամիավորումը կոչվում էր Կովկասյան կորպուս:
- է. 1846 թ. ստեղծված և Երևան, Նոր Բայազետ, Նախիջևան, Ալեքսանդրապոլ ու
Օրդուրադ գավառներն ընդգրկող վարչական միավորը Երևանի նահանգն էր:
- 1) ա, դ, է
  - 2) բ, է, է
  - 3) ա, զ, է
  - 4) զ, դ, զ

48

Թվարկվածներից որո՞նք են 1919 թ. հունվարի հայ-վրացական հաշտության կոնֆերանսի արդյունքներից:

- ա. Լոռին հայտարարվեց «չեզոք գոտի»:
- բ. «Լոռու չեզոք գոտու» մեջ մտան Բորչալուի գավառի Ալավերդու (Թումանյան), Ուզունլարի (Օձուն) և Ախալքալաքի շրջանները:
- գ. «Չեզոք գոտում» սահմանվեց հատուկ կառավարում՝ Հայաստանի և Վրաստանի լիազոր ներկայացուցիչների համատեղ դեկավարությամբ:
- դ. «Լոռու չեզոք գոտու» ընդհանուր վերահսկողությունը դրվեց ամերիկացի գեներալ-նահանգապետի վրա:
- ե. Վորոնցովկայի շրջանը համարվեց վիճելի տարածք:
- զ. «Չեզոք գոտում» տեղակայվեցին խաղաղապահ զորքեր:
- է. Զավախքը փաստացի մնաց Վրաստանի հսկողության ներքո:
- 1) ա, զ, է
2) գ, ե, զ
3) բ, դ, է
4) ա, դ, է

49

Ընտրել այն երեք պատճառները, որոնք նպաստեցին XII դարի վերջին Կիլիկյան Հայաստանի համար բարենպատ միջազգային իրադրության ստեղծմանը.

- ա. Բյուզանդիան մեկրնդմիշտ հրաժարվել էր Կիլիկիայից:
- բ. Կիլիկյան Հայաստանը դարձել էր միջազգային առևտրի ամենախոշոր կենտրոնը Մերձավոր Արևելքում:
- գ. Խաչակիրների պետությունները դադարել էին գոյություն ունենալուց Արևելքում:
- դ. Եզիդոսի սուլթանությունը որոշ ժամանակ զրադաշտ էր խաչակրաց տիրույթների նվաճումով:
- ե. Կիլիկյան Հայաստանը ռազմաքաղաքական դաշինք էր հաստատել Վենետիկի և Զենովյայի հետ:
- զ. Իկոնիայի սուլթանությունը պատրաստվում էր դիմագրավելու խաչակրաց երրորդ արշավանքին:
- է. Ամրապնդվել էր դաշինքը մոնղոլների հետ:
- 1) ա, դ, զ
2) բ, ե, զ
3) բ, դ, է
4) ա, գ, է

50

1894–1896 թթ. ազատագրական պայքարի իրադարձություններից ո՞րն է տեղի ունեցել յոթերորդը՝ ըստ ժամանակագրական հաջորդականության.

- ա. Շենիկի գյուղապետ Գրգոյի տանը ինքնապաշտպանական ժողովի գումարումը
- բ. Զեյթունի ապստամբների՝ «Զեյթունի անկախ իշխանություն» վերտառությամբ կարմիր դրոշ բարձրացնելը թուրքական զորանոցի վրա
- գ. Զեքի փաշայի գլխավորած զորքի շարժվելը դեպի Սասուն
- դ. Մեծ տերությունների միջամտությամբ Հալեպի հաշտության կնքումը
- ե. Կարապետ Բայլուայանի կոչը Զեյթունի լեռնականներին
- զ. Թուրքական կանոնավոր զորքի ու քրդական մազրիկ ցեղի հրոսակների հարձակումը 1500 վանեցիների վրա՝ Ա. Բարդուղիմեոս վանքից ոչ հեռու
- է. Բաքը Ալիի ցույցը
- ը. Վանում բոլոր ուժերի միասնական ճակատի կազմումը՝ Ա. Ավետիսյանի գլխավորությամբ

- 1) դ
- 2) ա
- 3) ը
- 4) զ

51

Դասավորել ժամանակագրական հաջորդականությամբ.

- ա. Գետաշենի հերոսական ինքնապաշտպանության ավարտը և շրջանի հայաթափումը
- բ. Սպիտակի աղետալի երկրաշարժը
- գ. Լեռնային Ղարաբաղը Հայաստանին վերամիավորելու՝ արցախցիների ստորագրությամբ պահանջագրի ուղարկումը Մոսկվա
- դ. «Ղարաբաղ» կոմիտեի մի շարք անդամների կալանավորումը և տեղափոխումը Մոսկվա
- է. Բաքվի հայության կոտորածները և տեղահանությունը
- զ. ԽՍՀՄ Գերազույն խորհրդի նախագահության նիստը, որտեղ մերժվեց ԼՂԻՄ-ը Խորհրդային Հայաստանին միացնելու արցախահայության արդարացի պահանջը
- է. Խորհրդային Հայաստանի պատմության մեջ առաջին ժողովրդական և այլընտրանքային ընտրությունները
- ը. ՀԽՍՀ Գերազույն խորհրդի նստաշրջանի կողմից ԼՂԻՄ մարզխորհրդի փետրվարի 20-ի որոշմանը համաձայնություն տալը
- թ. «Օղակ» գործողության իրականացման սկիզբը Հյուսիսային Արցախում
- ժ. «Ղարաբաղ» կոմիտեի համալրումը նոր անդամներով

- 1) ժ, թ, դ, ե, է, զ, ը, ա, զ, թ
- 2) զ, ժ, դ, ե, է, ա, զ, թ, ը, թ
- 3) զ, ժ, ը, զ, թ, դ, ե, է, թ, ա
- 4) ժ, զ, ը, զ, թ, դ, ե, է, թ, ա

52

Արտաշեսյան տիրակալների անունները դասավորել ըստ նրանց գահակալման հաջորդականության.

ա. Արտավազդ II	գ. Արտավազդ III
բ. Տիգրան IV և Էրատո	է. Տիգրան II
գ. Արտաշես II	լ. Տիգրան IV
դ. Տիգրան I	թ. Արտավազդ I
ե. Արտաշես I	ժ. Տիգրան III
- 1) թ, է, դ, է, ա, ժ, զ, լ, բ, զ
2) է, թ, դ, է, ա, զ, ժ, լ, զ, բ
3) է, դ, թ, է, ա, զ, ժ, լ, բ, զ
4) թ, է, դ, է, զ, ա, լ, զ, ժ, բ

53

Կատարել համապատասխանեցում.

ա. Սյունիքի թագավորության հիմնադրումը	1) 987 թ.
բ. Անիի թագավորության անկումը	2) 978 թ.
գ. Գագիկ II-ի մեկնումը Կոստանդնուպոլիս	3) 1001 թ.
դ. Հռվիաննես-Սմբատի և Աշոտի մահը	4) 1045 թ.
ե. Տարոնի իշխանության միացումը Բյուզանդիային	5) 1022 թ.
զ. Տրապիզոնի բյուզանդա-Վրացական բանակցությունները	6) 1044 թ.
է. Տայքի միացվելը Բյուզանդիային	7) 1041 թ.
լ. Տաշիր-Զորագետի թագավորության հիմնադրումը	8) 966 թ.
	9) 963 թ.
- 1) ա-4, բ-9, զ-8, դ-7, է-6, թ-1, լ-2, լ-3
2) ա-9, բ-8, զ-1, դ-2, է-6, զ-4, լ-7, լ-5
3) ա-1, բ-3, զ-7, դ-6, է-4, թ-5, լ-2, լ-9
4) ա-1, բ-4, զ-6, դ-7, է-8, զ-5, լ-3, լ-2

54

Բերված փաստերից ընտրել երեքը, որոնք տեղ են գտել «Նոր տետրակ, որ կոչի յորդորակ» գրքում.

- ա. Ներկայացված է ապագա պետության կառավարման համար նախատեսված օրենքների հավաքածու:
- բ. Ներկայացված է խորհրդարանական հանրապետություն ստեղծելու ծրագիր:
- գ. Ներկայացված է ապագա պետության բարձրագույն գործադիր իշխանության կառուցվածքը:
- դ. Ներկայացված են հայ ժողովրդի հերոսական անցյալը, նրա աշխարհագրական լայնարձակ սահմանները:
- ե. Ներկայացված է ապագա պետության բարձրագույն օրենսդիր իշխանության կառուցվածքը:
- զ. Գիրքը կոչ է անում հայ երիտասարդներին դուրս գալու օտար բոնակալների դեմ և զենքի ուժով հասնելու ազատության:
- է. Քննադատվում է միապետական կարգը՝ այն համարելով հայոց պետականության անկման պատճառներից մեկը:
- 1) բ, զ, է
2) ա, զ, է
3) զ, դ, է
4) դ, զ, է

55

Թվարկվածներից որո՞նք տեղ չեն գտել 1919 թ. փետրվարին Փարիզում ստորագրված հայկական պահանջների համատեղ հուշագրում.

- ա. Ճանաչել միացյալ հայկական անկախ պետությունը
- բ. Պատժի ենթարկել հայկական ջարդերի կազմակերպիչներին
- գ. Արևմտյան Հայաստանի վիլայեթներից կազմել երկու նահանգներ՝ քրիստոնյա կառավարիչներով
- դ. Միացյալ Հայաստանի կազմի մեջ ներառել Արևմտյան Հայաստանի յոթ վիլայեթները (Վան, Բիթլիս, Դիարբեքիր, Խարբերդ, Սեբաստիա, Էրզրում և Տրապիզոն), Կիլիկիայի 4 սանջակները, ինչպես նաև ՀՀ-ն իր ընդլայնված սահմաններով
- է. Հայաստանի հովանավորության մանդատը 20 տարով հանձնել դաշնակից պետություններից մեկին
- զ. Թուրքիային ազատել հայերին պատճառած վնասների փոխհատուցումից
- է. Աղրբեջանին զիջել Ղարաբաղը և Նախիջևանը
- 1) զ, զ, է
2) զ, դ, է
3) ա, բ, է
4) դ, է, զ

56

Ստորև թվարկված պատմական իրադարձությունների հետևանքներից որո՞նք են սխալ.

- ա. 1826–1828 թթ. պատերազմի արդյունքում ձևավորվեց Հայկական մարզը:
- բ. Աղրիանուպոլսի պայմանագրի արդյունքում Ռուսաստանը ձեռք բերեց Բեսարաբիան:
- գ. Սան Ստեֆանոյի պայմանագրի համաձայն՝ Ռուսաստանը ձեռք բերեց Կարսը, Կաղզվանը, Օլժին, Արդահանը:
- դ. 1724 թ. Կոստանդնուպոլսի պայմանագրով Ռուսաստանը տեր դարձավ Մերձկասպյան տարածքներին:
- է. 1877–1878 թթ. ռուս–թուրքական պատերազմի արդյունքում ձևավորվեց Երզրումի մարզը:
- զ. Թուրքմենչայի պայմանագրի համաձայն՝ հազարավոր հայեր վերաբնակվեցին Արևելյան Հայաստանում:
- է. Բրեստ–Լիտովսկի պայմանագրի արդյունքում Ռուսաստանը կորցրեց նաև Կարսը և Բաթումը:
- ը. Գյուլիստանի պայմանագրով Ռուսաստանը ձեռք բերեց Անապան, Փորժին և Ղարաբաղը:
- 1) ա, դ, է
2) բ, ե, ը
3) բ, գ, ը
4) ա, դ, զ

57

Կատարել համապատասխանեցում.

Թվաքանակ

- 1) ավելի քան 60000
2) 108
3) մոտ 3000
4) մոտ 15500
5) ավելի քան 100000
6) 515000

Փաստ

- ա. ամբողջ Անդրկովկասից 1949 թ. աքսորված հայեր
բ. Երևանի հանրահավաքում ցուցարարների թիվը
1988 թ. փետրվարի 25–26–ին
գ. հայկական ազգային դիվլիզիաների շարքերում
Հայրենական մեծ պատերազմին մասնակցած
հայորդիներ
դ. Սպիտակի երկրաշարժից հետո անօթևան
մնացածներ
է. Հայաստանում 1945–1952 թթ. քաղաքական
մեղադրանքով բռնադատվածներ
զ. Հայաստանում 1950–1970–ական թթ.
հակախորհրդային գործունեության համար
դատապարտվածներ
է. պատերազմի տարիներին գործած սխրանքների
համար ԽՍՀՄ հերոսի կոչման արժանացած
հայորդիներ

- 1) 1–բ, 2–է, 3–զ, 4–ա, 5–դ, 6–զ
2) 1–բ, 2–է, 3–դ, 4–ա, 5–զ, 6–զ
3) 1–զ, 2–է, 3–է, 4–ա, 5–բ, 6–դ
4) 1–զ, 2–է, 3–է, 4–զ, 5–ա, 6–դ

58

Առանձնացնել այն երեք պայմանները, որոնք տեղ են գտել Տիգրան Մեծի և Գոդերձ II-ի միջև կնքված հայ-պարթևական հաշտության պայմանագրում.

- ա. Կողմերը միացյալ ուժերով հարձակվելու էին Աստրատականի վրա, որի տարածքը ստանալու էր Հայաստանը, իսկ շարժական գույքն ու բնակչությունը՝ Պարթևանը:
- բ. Օսրոյենեն, Աղյափենեն և Միզդոնիան հետ ստանալու դիմաց Պարթևատանը ճանաչում էր Տիգրան Մեծի գերիշխանությունը:
- գ. Պարթևատանը վերադարձնում էր Հայաստանից խլած Յոթանասուն հովիտները:
- դ. Պարթևների արքան կորցնում էր «արքայից արքա» տիտղոսը, որն այնուհետև կրելու էին Տիգրանն ու իր հաջորդները:
- ե. Հոռմի դեմ Պարթևատանի պատերազմելու դեպքում Տիգրան Մեծը խոստանում էր օգնական ուժեր տրամադրել Գոդերձ II-ին:
- զ. Հօգուտ Հայաստանի՝ պարթևները հրաժարվում էին Հյուսիսային Միջազգետքից և Մարաստանից:
- է. Հօգուտ Պարթևատանի՝ Հայաստանը հրաժարվում էր Մարաստանից և Աստրատականից:
- 1) ա, գ, զ
2) գ, դ, զ
3) գ, դ, ե
4) բ, ե, է

59

Ստորև բերված պնդումներից որո՞նք են սխալ.

- ա. Հայ ժողովուրդը VIII–IX դարերում բազմիցս ապստամբել է օտար լծի դեմ:
- բ. Հայ նախարարական համակարգը, չնայած խալիֆայության դաժան բռնություններին, պահպանվել էր. դրա հողատիրական հիմքը կազմում էին Բագրատունյաց, Սյունյաց, Մամիկոնյանների և Արծրունինների իշխանական տիրույթները:
- գ. Հայ եկեղեցին արաբական տիրապետության շրջանում շարունակում էր իր ազգապահպան գործունեությունը:
- դ. Արմինիայի առաջին արաք ոստիկանի դաժան հարկահանությանը և կրոնական հալածանքներին հայերը պատասխանեցին ապստամբությամբ, որը զլիավորեց Աշոտ իշխանի որդին՝ Գագիկ Բագրատունին:
- ե. Դավիթ Սահառունին մինչև VII դարի 40-ական թթ. վերջը զլիավորում էր Հայաստանի վերամիավորման գործը:
- զ. Սասուն–Խութ գավառում տեղի ունեցած հուժկու ապստամբությունը դեկավարում էր Աշոտ Մսակերը:
- է. Կարինը պաշարող ապստամբները, տեղեկանալով Արձեշի ճակատամարտի տիտոր վախճանի մասին, Մուշեղի զլիավորությամբ շարժվեցին դեպի Բագրևանդ գավառ:
- 1) դ, ե, է
2) գ, զ, է
3) ա, բ, դ
4) դ, ե, զ

Գտնել տերմինների կամ հասկացությունների ձիշտ բացատրությունները.

- 1) Խորհրդարանի 1918 թ. սեպտեմբերին ընդունած օրենքը կոչվում էր «Դպրոցի կատարելագործման մասին»:
- 2) Հայաստանի առաջին հանրապետությունում համայնքային ինքնավարություն–ները կոչվել են զեմլյաներ:
- 3) Սոցիալ–դեմոկրատներին կարձ անվանում էին էսէռներ:
- 4) Հայաստանի առաջին հանրապետությունում ընդունված օրենքով ստեղծված արդարադատության մարմին էր երդվյալ ատենակալների դատարանը:
- 5) ՌԿ(բ)Կ ԿԿ քաղբյուրոյի կողմից ստեղծված մարմինը կոչվում էր «Քարոզչության և գործողության խորհուրդ»:
- 6) Զանգեզուրի հայկական ազգային խորհուրդը 1919 թ. սկզբին վերակազմվեց և կոչվեց Զանգեզուր–Ղարաբաղի մարզային խորհուրդ:
- 7) Հայաստանի միավորված ազգային կուսակցությունների կենտրոնական դեկափար մարմինը հայտնի դարձավ Ամերկում անունով:
- 8) Շուշիում կայացած արցախահայության առաջին համագումարում երկրամասը կառավարելու համար կազմված մարմինը կոչվում էր Ղարաբաղի ժողովրդական կառավարություն:

Գտնել ձիշտ պատասխանները.

1830 թ. զանգվածային վերաբնակեցման հետևանքներ են՝

- 1) Մուշ և Վան քաղաքների գրկվելը մեծ թվով հայ առևտրականներից ու արհես–տավորներից, որոնք կարևոր տեղ ունեին Օսմանյան կայսրության տնտե–սության մեջ
- 2) բայազետցիների և ալաշկերտցիների հաստատվելը Սևանա լճի ավազանում
- 3) Էրզրումցիների հաստատվելը Սուրմալուում, Դարաչիչակում, Ապարանում և Փամբակում
- 4) 75 000 արևմտահայերի վերաբնակվելը ոռոսական տերությանն անցած տարածքներում
- 5) կարսեցիների հաստատվելը Գյումրիում, Շիրակի դաշտում և Ապարանում
- 6) 45 000 հայերի տեղափոխվելը Արևելյան Հայաստան
- 7) Ախալքալաքում և Ախալցխայում հայ բնակչության տեսակարար կշռի շեշտակի աճը, նախորդ ժամանակներին բնորոշ ժողովրդագրական իրավիճակի վերականգնումը,

62

Թվարկվածներից որո՞նք մոնղոլական տիրապետության հաստատման հետևանքներից չեն.

- 1) Նվաճված երկրների բնակչությունը տուժում էր ծանր հարկերից:
- 2) Լինելով քոչվոր անասնապահներ՝ մոնղոլները դաշտավայրերը և հատկապես քաղաքները սկսեցին վերածել արոտավայրերի:
- 3) Ասորիքն ու Եզիփտոսը նվաճելուց հետո մոնղոլներին անցավ ողջ միջերկրածովյան առևտրի վերահսկողությունը:
- 4) Հպատակ ժողովուրդները պարտավոր էին կազմել զինական ջոկատներ, որոնց ուղարկում էին ամենավտանգավոր ձակատները կռվելու:
- 5) Մոնղոլները խոչընդոտում էին միջազգային առևտրի զարգացումը:
- 6) Վերսկսվեց բնակչության արտագաղթը:
- 7) Մոնղոլները բոլոր հպատակ ժողովուրդներին սկզբից ևեթ պարտադրեցին մահմեղականություն ընդունել:

63

Ըստրել ճիշտ փաստարկները.

- 1) Կապուտան կամ Ուրմիա լիճը ծովի մակերևույթից բարձր է 1916 մետր:
- 2) ՀՀ-ի բարձրությամբ երկրորդ լեռնագագաթ Կապուտջուլն ունի 3925 մ բարձրություն:
- 3) Հայկական լեռնաշխարհի ամենաբարձր լեռնագագաթը Մասիսն է (Մեծ Արարատ), որն ունի 5165 մ բարձրություն:
- 4) Հայկական լեռնաշխարհի կենտրոնով ձգվում է Հայկական Տավրոս լեռնաշղթան, որը սկիզբ է առնում Արարատից:
- 5) Եփրատի երկու ճյուղերը միախառնվում են Ակն քաղաքի մոտ:
- 6) Հայկական լեռնաշխարհի երկրորդ բարձր գագաթը Սիփանն է, որը գտնվում է Վանա լճից հյուսիս և ունի 4096 մ բարձրություն:
- 7) Մեծ Հայքի տարածքը մոտ 400 հազար քառ. կմ է:
- 8) Վանա լիճը ծովի մակերևույթից ունի 1720 մ բարձրություն և չորս կղզի, որոնցից ամենանշանավորն Աղթամարն է:

64

Ստորև բերված պնդումներից որո՞նք են սխալ.

- 1) Մեսրոպ Մաշտոցը տառեր է ստեղծել նաև վրաց և Արաքսի ձախափնյա բուն Աղվանքի ցեղերից մազքութների համար:
- 2) Սուրբ Գրքի հայերեն թարգմանությունը անվանվել է Աստվածաշունչ:
- 3) Հայրենիք վերադարձող Մեսրոպ Մաշտոցին Արաքսի ավին մեծ հանդիսավորությամբ դիմավորել են Վոռամշապուհ արքան, Սահակ Պարթև կաթողիկոսը, նախարարագունդ ավագանին՝ ժողովրդի բազմության հետ:
- 4) Սահակ Պարթևի նամակով Մաշտոցը ներկայանում է բյուզանդական կայսր Թեոդոսիոս III-ին, ստանում է նրա համաձայնությունը Արևմտյան Հայաստանում և դպրոցներ բացելու համար:
- 5) Առաջին բարձրագույն դպրոցը՝ վարդապետարանը, հիմնադրվել է Վաղարշապատում:
- 6) Հայկական դպրոցներ բացելու առաքելությունը երկրի արևմտյան մասում Մաշտոցն իրականացնում է 415–419 թթ.:
- 7) Մեսրոպ Մաշտոցը՝ հայ դպրության հիմնադիրը, գրել է հոգևոր ձառեր, երգեր, հատկապես շարականներ:

65

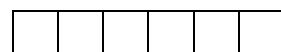
Գտնել այն երկու իրադարձությունները, որոնք խախտում են տրված շարքի ժամանակագրական հաջորդականությունը.

- 1) Խորհրդա–թուրքական բարեկամության և չեղոքության պայմանագրի դադարեցումը ԽՍՀՄ կառավարության կողմից
- 2) ՄԱԿ-ում Կիպրոսի արտգործնախարար Կիպրիանուի կոչ անելը՝ քննարկելու Հայկական հարցը
- 3) Ազգային միացյալ կուսակցության (ԱՄԿ) ստեղծումը
- 4) Երևանի Լենինի հրապարակի (Հանրապետության հրապարակի) ճարտարապետական համալիրի կառուցման ավարտը
- 5) գիտությունների ակադեմիայի նուրբ օրգանական քիմիայի ինստիտուտի ստեղծումը
- 6) «Ղարաբաղ» կոմիտեի ստեղծումը
- 7) Հայաստանի անկախության ճանաչումը Թուրքիայի կողմից առանց դիվանագիտական հարաբերությունների հաստատման
- 8) ԱՊՀ-ի ստեղծումը

66

Իրադարձությունները դասավորել ժամանակագրական հաջորդականությամբ.

- 1) Հայ սահմանադրական ուսմկավար կուսակցության ստեղծումը
- 2) Երիտրուրքերի հեղաշրջումը
- 3) Արանայի նահանգում 30 000 հայերի կոտորածը
- 4) Անդրեյ Մանդելշտամի կողմից հայկական բարենորոգումների նախագծի կազմումը
- 5) ՀՅԴ-ի կողմից երիտրուրքերի հետ հարաբերությունների խզումը
- 6) «Միություն և առաջադիմություն» կազմակերպության ստեղծումը

67

Իրադարձությունները դասավորել ժամանակագրական հաջորդականությամբ.

- 1) Գրիգոր Լուսավորչին եպիսկոպոսապետ կարգելը
- 2) Մայր տաճար Ս. Էջմիածնի կառուցումը
- 3) Հոփիսիմյան քույրերի փախուստը Հայաստան
- 4) հայոց Արքար թագավորի գահակալումը
- 5) Դվին քաղաքի բարեկարգումը և արքունի ապարանքի կառուցումը
- 6) Շապուհ II Երկարակյացի զահ բարձրանալը

--	--	--	--	--	--	--

68

Կատարել համապատասխանեցում.

Մականուն

- ա. Մեծն Մուրադ
- բ. Փարամազ
- գ. Իշխան
- դ. Ռոստոմ
- ե. Կոմս
- զ. Գարուն Աղասի

Անուն

- 1) Ավետիս Նազարբեկյան
- 2) Հովսեփ Արդության
- 3) Վահան Փափազյան
- 4) Համբարձում Պոյաձյան
- 5) Կարապետ Թուր-Սարգսյան
- 6) Մատթեոս Սարգսյան
- 7) Ստեփան Զորյան

ա	
բ	
գ	
դ	
ե	
զ	

69

Երկիրը համապատասխանեցնել գահակալի անվանը.

- ա. Սարգոն II
- բ. Օրողես II
- գ. Կարանի
- դ. Երվանդ III
- է. Միհրդատ VI Եվպատոր
- զ. Ներոն

- 1) Ասորեստան
- 2) Հայաստան
- 3) Կապաղովկիա
- 4) Հռոմեական կայսրություն
- 5) Պարթևստան
- 6) Պոնտոս
- 7) Մեծ Հայք

ա	
բ	
գ	
դ	
է	
զ	

70

Տրված 6 պնդումներից յուրաքանչյուրի համար ընտրել՝ ճիշտ է, Սխալ է, Չգիտեմ պատասխաններից որևէ մեկը:

- 1) Մոսկվայի ու Կարսի պայմանագրերով ոտնահարվել են հայ ժողովրդի պատմական իրավունքները, և հայկական տարածքները նվիրաբերվել են Թուրքիային և Աղրբեջանին:
- 2) ՀԱԽՀ Ժողկոմի առաջին նախագահ է նշանակվել Ալեքսանդր Մյասնիկյանը:
- 3) «Աջերի», տրոցկիստական ընդդիմության ջախջախումից հետո ՀամԿ(թ)Կ ստալինյան ղեկավարությունը խորհրդային երկրում հաստատել էր իր բացարձակ իշխանությունը:
- 4) Խորհրդային երկրում սկսել էր ձևավորվել Ստալինի անձի պաշտամունքը, որը բացահայտ է դարձել նրա ծննդյան 50-ամյակի (1929 թ.) նշումից հետո:
- 5) Լոգանի կոնֆերանսը, քննարկելով Հայկական հարցը, մոռացության է տվել Սևրի պայմանագիրը:
- 6) Նեպը Խորհրդային Հայաստանում գործադրվել է Փետրվարյան համաժողովրդական ապստամբության ավարտից հետո: